

Introitus: „Jste jako nemluvnátka nově narozená pro Boží rodinu. Jako se nemluvně dožaduje mléka, tak i vy byste se měli živit Božím slovem - číst je a přemýšlet o něm, abyste rostli ve víře a k spáse. Vždyť jste už na sobě poznali Boží dobrotivost.“ (1. dopis Petrův 2:2n, Slovo na cestu)

KK 68 Sláva Bohu! Země, nebe...

KK 206 Vesele Bohu zpívejme...

KK 350 Těš se v Bohu, duše má...

KK 445 Ó, vezmi ruku moji

Čtení ze Staré smlouvy:

„Nechlub se zítřejším dnem, vždyť nevíš, co den zrodí. Ať tě chválí cizí a ne tvá vlastní ústa, cizinec a ne tvoje rty. Těžký je kámen, písek má váhu, ale hoře, jež působí pošetilec, je těžší než obojí. Rozhořčení je kruté, hněv je jak povodeň, ale před žárlivostí kdo obstojí? Lepší jsou zjevná kárání než skrývaná láska. Věrně jsou míněny šlehy od milujícího, ale zálučné jsou polibky nenávidícího. Sytý šlape i po plástvi medu, kdežto hladovému je každá hořkost sladká. Jako pták vyplašený z hnízda je muž, který prchá ze svého místa. Olej a kadidlo jsou pro radost srdci, **přítel je sladší než chtění vlastní duše**. Svého přítele a přítele svého otce neopouštěj, ale v den svých béd nechod ani do domu vlastního bratra. Lepší je blízký soused než vzdálený bratr. Buď moudrý, můj synu, dělej radost mému srdci, abych mohl odpovědět tomu, kdo mě tupí.“

(Kniha Přísloví 27:1-11)

Čtení z epištol:

„Víra, která se neprojevuje činy, je sama o sobě mrtvá a bezcenná. Máte-li jen takovou víru, pak vám může někdo namítnout: "Ty mluvíš o své víře. Dokaž ji svými činy. A o mně říkáš, že víru nemám. O mé víře svědčí činy." Věříš, že je Bůh. To je dobře. Ale nezapomeň, že v Boha věří i ďábel, ale nic mu to nepomůže. Chvěje se před Božím soudem. Vy bláhoví, ještě chcete, abych vás přesvědčoval o bezcennosti víry, která není dokázána skutky? Čím projevili Abraham svou víru? Tím, že byl ochoten i k takovému činu, jako obětovat Bohu svého syna Izáka. U něho šla víra ruku v ruce s činem a dozrála poslušností. O takovou víru jde v Písmu, když čteme: "**Abraham uvěřil Bohu, Bůh se k němu přiznal a nazval ho svým přítelem.**" Vidíte, že Bůh může přijmout člověka jen tehdy, když svou víru dokazuje skutky. Poslušný čin víry zachránil i prostitutku Rachab, když ukryla izraelské zvědy a umožnila jim útek. Víra bez činů je jako tělo bez duše.“

(Dopis Jakubův 2:17-26, SNC)

Čtení z Evangelia:

„To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele. **Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám prikazuji.** Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. **Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.** Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu. To vám prikazuji, abyste jeden druhého milovali.“

Janovo evangelium 15:12-17

Dětem:

Nakupujete někdy s maminkou v marketu, když platí kartou? A má maminka a nebo tatínek bezdotykovou kartu? To stačí, aby se přiblížili ke čtečce a dokonce může být karta i v peněžence. Co udělá kasa, když si kartu přečte? Pípne.

A mně se to moc líbí. Je to tak, jako Pánem Bohem. Taky jej nevidíme, ale stačí se přiblížit a on nám přičte svou spravedlnost a je zapláceno. Teď si představte: Někdo vám takovou kreditku půjčí. Kdybychom si chtěli navyknout bezmyšlenkové nakupování, za chvíli jsme na dně... Stejně tak nemůžeme bezmyšlenkovitě počítat, že nám Pán Bůh pokryje všechny naše dluhy a nevěrnosti. Najednou to pípát přestane. Nedostatečný kredit. Banka neodpovídá, neschvaluje... Nemáme kredit, nedá se nám věřit.

To ale neznamená, že nemáme - byť opakovaně - přicházet s touhou po odpuštění. Horší je nepřijít, než přijít opakovaně. Jidáš nepřišel, protože uvěřil tomu, že mu nemůže být odpuštěno. My ale přicházíme zas s zas. Opatrně a upřímně. Velice si vážíme přátelství, které nám Bůh dal.

Přátelství

Ten, kdo má bratra či sestru, ještě v nich nemusí mít přítele či přítelkyni. Ale: Na každém místě a v každou chvíli potřebujeme přátelství. Jak tak mudrujeme o životě, potřebujeme blízkého člověka. Jsme samozřejmě tak trochu sobci, když hledáme přátelství, ale ani Pán Bůh nám to nevytýká. Rozumí tomu. Jsem o tom přesvědčen. Samozřejmě! Dobrý přítel je „**sladší než chtění vlastní duše**”. Nebo je to možné číst „**milý přítel je víc, než vlastní nápad**” (Kniha Přísloví 27:9b) Bůh ví, že si potřebujeme navzájem mýt nohy (to je nejintimnější místo, který se setkáváme kůži na kůži).¹ Bůh ví, že se potřebujeme spolehnout na nějakou vrbu, byť jen mlčící. Jak moc by si Jób ve svém trápení přál, aby s ním byli jeho přátelé zticha! Úpí: „**Jak dlouho ještě mě budete trápit a mučit svými řečmi? Smilujte se, smilujte se nade mnou, přátelé moji, neboť se mě dotkla ruka Boží.**” (Kniha Jóbova 19:2 a 21)

Samozřejmě! Důležitější, než *bratr* a *přítel*, je náš *bližní*. Proto se v církvi netočíme kolem sebe, nezůstáváme u bratrského a sesterského vztahu, ani u přátelství (byť by byla kdovíjak pevná a krásná), ale jdeme k bližním.² Ale já jsem slíbil dnes řeč o přátelství.

Vážíme si přátelství lidských, a tím více si přejeme také přátelství s naším Pánem Ježíšem Kristem. Dokonce se nám to dostalo do písně, kde zpíváme: „*Ten nejlepší přítel je Ježíš, tu zkušenost já stále mám, a proto chci každému nejvš to radit: Ó zkus jej sám!*” (KK 199) Jinými slovy: dokonce nabízíme Pána Ježíše jako přítele a vytváříme dojem, že kdo uvěří, najde jistě přátelství v nebi i na zemi, mezi bratřími a sestrami. Nutně k víře patří kamarádství či dokonce přátelství, říká se. A divíme se, dokonce tvrdíme, že co jsme to teda zač, jací jsme to bratři a sestry, když nám nevydržela kamarádství a nemáme mezi sebou ve sboru přátelství. Důvod povím později. Teď trochu biblické práce:

Pán Ježíš si vybral učedníky a nenabídl jim hned kamarádství. Na začátku nebyla řeč o nějakém přátelství. Nabídka bližšího vztahu přišla později. Podrším se textu evangelia, abych vyjádřil svou myšlenku přesněji (**Čti: Janovo evangelium 15:12-17**).

Pán Ježíš nechtěl, aby učedníci pokládali svůj život za jeho, ale popsal svoji oběť za učedníky jako projev přátelství. A položil si podmínku pro to, aby se člověk mohl nazývat Ježíšovým přítelem: „**Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám prikazuji.**” (15:14) Už učedníkům nechce říkat otroci, služebníci, ale má je za své přátele (15:15). Není to na základě běžného učednického výběru, ale je to suverénní vůle Ježíšova, že si svých Dvanáct vybral a poslal a určil, aby přinesli ovoce. Je to tedy na základě autoritativní výchovy učedníků a předání všeho, co bylo třeba: „**Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.**” (15:16)

Ve starověku existoval zvláštní titul *Přítel králův*.³ Ten se uděloval jako zvláštní právo a obsahoval i závazek věrnosti. Nemohlo se s ním zacházet jakkoli a nebylo možno tvrdit nazpátek, že král je můj přítel. *Familiérnost* našeho typu, s jakou zacházíme s Pánem Ježíšem, tam nebyla. Byla to svrchovaná nabídka, kterou lidé ne vždycky využili.⁴ Výrazně je to vidět na Jidášovi, kterému Pán

¹ Viz: Janovo evangelium 13:3nn; nebo „Zuj obuv svou, místo na němž stojíš svaté jest!” (Kniha Jozue 5:15)

² Stupnice vztahů je podle vykladačů uvedena v Knize Exodus 32:27, v nejtěžších okamžicích existence Izraele.

³ Viz: Abraham byl přítelem Božím! To byla čest! David měl **titulárního přítele**: „Achítofel byl královým rádcem a Chúšaj Arkijský královým přítelem...” (1. kniha Paralipomenon 27:33), Chúšaj se pak proslavil v příběhu s Davidovým synem Abšalómem (2. kniha Samuelova 16:15-17).

⁴ Dělník na vinici reptající proti domnělé nesprávnosti je označen **přítelem** (Matoušovo evangelium 20:13) a pozvaný host na svatbu, který odmítl slavnostní roucho, také (Matoušovo evangelium 22:12). Představovali si, že není důležité, zda oni plní závazek či povel. Důležité je, aby vše plnil Pán vinice a král pořádající svatební hostinu.

poté, co jej Jidáš vroucně políbil, říká tváří v tvář: „**Příteli, konej svůj úkol!**“ Tu přistoupili k Ježíšovi, **vztáhli na něho ruce a zmocnili se ho.**“ (Matoušovo evangelium 26:50)⁵ A tento přítel pak dopadl tak, jak dopadl (viz slovo dětem).

To vše říká, jak je vzácná Ježíšova ochota nazvat nás přáteli. Je jednostranná a nezasloužená. Nemáme na ní nárok. Ale být Ježíšovým přítelem je krásné, skvělé a dobré. Touha po tomto přátelství je správná a důležitá! A vůbec bychom na ni neměli rezignovat! Slova Pána Ježíše ale říkají, že nemáme na přátelskou kvalitu rezignovat ani vůči lidem: „**To vám přikazuji, abyste jeden druhého milovali.**“ (15:17) „**V každém čase miluje přítel, zrodil se bratrem pro doby soužení.**“ (Kniha Přísloví 17:17)

Z toho můžeme usuzovat několik rad:

1. **Nelze se přátelit se všemi.** Bratři a sestry jsou jen někteří (ti, co jsou v Kristu). Bližní budou naprosto všichni. Přátelé budou však jen vybraní. Jakub uvádí na pravou míru všeobecnou otevřenost: „**Proradná stvoření! Což nevíte, že přátelství se světem je nepřítelství s Bohem? Kdo tedy chce být přítelem světa, stává se nepřítelem Božím.**“ (List Jakubův 4:4)
2. **Přátelství může být zrazeno.** A nebo zneváženo žoviálním zlehčováním. Ale s přátelskými způsoby nemůžeme skončit ani tehdy, když nás lidé zradí. Pán Ježíš se neurazil, ani my nemáme zakysnout. Být opatrní, to ano, ale není třeba lámat hůl nad člověkem. Jidáš uvěřil mýtu, že mu nemůže být odpuštěno a zlomil krk sám sobě. Sobě nebo jiným. Obojí je špatně.
3. **Hledejme a vyhlížejme dobrá přátelství,** buďme jim otevřeni a také se nechejme vzít do přátelského závazku. Vůbec není špatně se za přítele a přítelkyni modlit a také není špatně se radit, učit se, jak takové přátelství vzniká a jak roste.
4. **Přátelství se rodí pomalu,** důstojně. Ani Ježíš nespěchal vůči svým učedníkům. Také manželství má být přátelským svazkem. A právě v manželství jde o postupné budování přátelství, které má unést velkou zátěž. Nelze s ním spěchat. Muži spěchají (ženská přece má být taková a taková), ženy spěchají (už by měl být jiný)...
5. **Na přátelství je třeba pracovat,** nikdy není hotovo. Přátelství je vyživováno věrností a spolehlivostí. Do přátelství se musí investovat. Ježíš vypráví o správci, který se pravděpodobně oprávněně dostal do potíží, protože měl manko. On v nebezpečí rozpustil ještě více pánova majetku k přátelům. Nesyslíl, ale pouštěl. Kdyby nic dobrého nemělo říci Ježíšovo podobenství o nepoctivém správci, tak jedno určitě ano: Investoval do přátelství!⁶

Amen, tak to je!

Slovo na cestu:

„Každý, kdo věří, že Ježíš je Kristus, je zrozen z Boha; a kdo má rád otce, má rád i jeho dítě. Podle toho poznáváme, že milujeme Boží děti, když milujeme Boha a jeho přikázání zachováváme. V tom je totiž láska k Bohu, že zachováváme jeho přikázání; a jeho přikázání nejsou těžká, neboť kdo se narodil z Boha, přemáhá svět. A to vítězství, které přemohlo svět, je naše víra. (1. list Janův 5:1-4)

Požehnání:

„Milost vám a pokoj od toho, který jest a který byl a který přichází, i od sedmi duchů před jeho trůnem a od Ježíše Krista, věrného svědka, prvorozeného z mrtvých a vládce králů země. Jemu, jenž nás miluje a svou krví nás zprostil hříchů a učinil nás královským kněžstvem Boha, svého Otce – jemu sláva i moc navěky. Amen. (Zjevení Janovo 1:4b-6)

⁵ Viz také: „...jsi to však ty, člověk jako já, můj druh a přítel!“ (Žalm 55:13nn) nebo: „Zradí vás i vaši rodiče, bratři, příbuzní a přátelé a někteří z vás budou zabiti.“ (evangelium Lukášovo 21:16)

⁶ Viz: „I nespravedlivým mamonem si můžete získat přátele; až majetek pomine, budete přijati do věčných příbytků.“ (Lukášovo evangelium 16:1-9)